

Resum de la taula redona sobre la xylella fastidiosa.

Resum i arguments posteriors a la taula rodona realitzada per UIB i Tramuntana XXI el febrer del 2017 l'edifici de Sa Riera UIB.

Arguments a favor de l'estratègia de contenció de la plaga.

Com és sabut el bacteri també afecta a l'ullastre, per tant als sistemes naturals i bardisses de conreus seminatural. Com a resultat la infecció està ben dispersa arreu del territori. Aquest argument per si sol ja justificaria una actuació de contenció en lloc d'una d'eradicació.

Altres arguments i consideracions:El grau de patogenicitat.

Cal deixar que es pugui valorar el grau de patogenicitat de les diferents subespècies i soques de Xylella, sobre les diferents espècies i varietats vegetals locals.

Aquest és un tema en el qual s'ha d'invertir clarament en recerca, per una banda determinar el grau d'afectació real a camp i per altra banda correlacionar aquestes dades epidemiològiques amb el coneixement dels sequotipus. Com es va comentar a la xerrada és una espècie que recombina fàcilment, per tant el seguiment al llarg del temps de la seva patogenicitat i especificitat són indispensables. Només la recerca a llarg termini juntament amb la gestió administrativa permetrà aconseguir aquest coneixement. S'ha de fer força per tant en la necessitat d'un pla nacional de Xylella que inclogui a Balears com a territori particular. Ja es va fer en el cas de la llengua blava l'any 2000 en el que vàrem participar.

La infecció radicular i els rebrots.

S'entén que un pla d'eradicació contempla la completa destrucció de les plantes, incloent-hi les arrels. La Xylella també es troba a les arrels (Aldrich JH, Gould AB & Martin FG (1992) Distribution of Xylella fastidiosa within roots of peach. Plant Disease 76, 885-888), almenys a melicotó, però és esperable que colonitzi les arrels de

qualsevol altra planta infectada, per tant no té sentit tallar plantes rebrotadores, s'han d'extreure o matar amb herbicida, i això no es pot fer a zones muntanyoses poc accessibles, erosionables o sobre marjades. La dificultat tècnica és sense dubte un dels problemes del pla, així com el cost de les indemnitzacions i l'impacte pertorbador i erosiu que pot tenir a la muntanya.

Evidències dèbils de distribució en taca d'oli de plantes infectades i insuficient coneixement dels vectors transportadors.

Hi ha una evidència poc clara de la distribució en taca d'oli dels exemplars afectats, ja que depèn del comportament del vector transportador, per tant no es justifica satisfactòriament la tala a 100 m de la zona infectada abans de conèixer els hàbits de moviment dels vectors o insectes transportador. Considerant l'escenari de diverses introduccions i probablement diferent vectors actuant en diferents agrosistemes, ara mateix és molt difícil saber quina serà la distribució de la malaltia a Balears, dependrà de les espècies que demostrin ser més sensibles al bacteri en funció del seu estat fisiològic i/o la capacitat del bacteri de colonitzar els seus teixits i la del vector infecció. El punt clau és demostrar la circulació i extensió de la malaltia amb una extensió que fa inviable qualsevol intent d'eradicació, simplement perquè no serà efectiu ni siquiera a llarg termini amb la varietat d'espècies que s'han trobat i que probablement augmentarà en els pròxims mesos.

Certesa de mostreig seguint el procediment metodològic a la resta d'Europa.

Necessitem la certesa que a altres llocs es fan els mostrejos principals a planta simptomàtica i secundaris a asimptomàtica i insectes, seguint el procediment metodològic fitosanitari marcat a la UE, tal com es fa a les Balears.

En principi tothom ha de seguir el mateix protocol a la UE i 'han de declarar els resultats d'acord amb el protocol. Que efectivament es fa així s'ha d'evidenciar per a evitar qualsevol incertesa respecte a la seriositat de la UE.

Patrimoni de la Humanitat

La Serra de Tramuntana és Patrimoni de la Humanitat i les oliveres centenàries també son Patrimoni de la Humanitat, i Menorca és Reserva de la Biosfera i en general tenim molts llocs preservats o rellevants ambientalment i paisatgísticament. Per tant cal estar segurs que les oliveres que s'hagin de tallar estiguin realment infectades, ja que no es poden tallar arbres monumentals sense la certesa de què estan efectivament sentenciats. S'hauria de valorar l'ús de proves ELISA per determinar si es pot fer servir com a mètode de detecció ràpida.

Algunes propostes i consideracions

El sector primari ofereix seguretat alimentària estratègica, serveis ecosistèmics i externalitats positives ambientals i paisatgístiques. Tot plegat afavoreixen el manteniment dels altres sectors empresarials i ens dignifica. Per tant és just que hi hagi unes contraprestacions i un reconeixement i valoració de l'activitat agrària.

El canvi global, amb l'increment fins ara de transport de mercaderies, i el consegüent canvi climàtic posen en situació d'estres a la vegetació en general, la qual cosa debilita les plantes i les fa més susceptibles a plagues i malalties marcant un procés successori que conduirà a un nou estat d'estabilitat de la vegetació com a resposta al canvi ambiental.

El problema general és que no hi ha mecanismes legals per evitar l'entrada de segons quins productes a les Balears, tampoc hi ha anàlisis del risc d'introducció d'EEl en general amb el transport de determinades mercaderies. Tenim sistemes agrícoles moderns relativament renovables i sistemes tradicionals que han trigat anys per tenir l'aspecte actual i que la seva desaparició no es podria compensar de cap de les maneres. Fins que no hi hagi una política clara de protecció d'aquests sistemes (no només en l'àmbit de Patrimoni Humanitat), sempre estaran amenaçats pel que pugui estar circulant en aquells moments pels voltants de les Balears. De cada vegada es fa més patent que és necessària una legislació particular a les Balears enfront de EEl (incloent-hi patògens) per tal de protegir els sistemes naturals i agrícoles tradicionals que tenim.

Es fa necessària la delimitació del que és sol agrícola i amb usos agrícoles del que és sol forestals i natural sotmès a un altre tipus de

gestió. Tant un com l'altre requereixen conservació, gestió i manteniment sabent a priori que estem en un procés de canvi que caldrà interpretar.

Aquest és un tema crucial a l'actual sistema agrícola de la UE en general i Balears en particular. El que podem comprovar és que moltes explotacions realment no fan producció però tenen accés a ajudes agrícoles, això ens du també a la problemàtica que moltes parcel·les realment no es cuiden com hauria de ser en un sistema productiu agrícola. D'altres s'abandonen i s'haurien de considerar com a àrees naturalitzades o semi-naturals. Tots aquests aspectes impliquen una revisió de l'actual sistema agrícola i valorar el seu paper en termes de serveis ecosistèmics i externalitats positives i/o en termes de producció agrícola convencional.

